

ประมวลรายวิชา (Course Syllabus)

๑. รหัสวิชา	ส ๓๓๑๐๑
๒. จำนวนหน่วยการเรียนรู้	๐.๕ หน่วยกิต
๓. ชื่อวิชา	พระพุทธศาสนา
๔. ระดับชั้น	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
๕. กลุ่มสาระการเรียนรู้	พระพุทธศาสนา
๖. ปีการศึกษา	๒๕๕๙
๗. ชื่อผู้สอน	นางนภาพรณ ก้าววิทย์กรรม
๘. เงื่อนไขรายวิชา	-
๙. สถานภาพของรายวิชา	วิชาพื้นฐาน
๑๐. จำนวนคาบ : สัปดาห์	๑ คาบ : สัปดาห์
๑๑. คำอธิบายรายวิชา	

ศึกษา วิเคราะห์ พระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสตร์แห่งการศึกษา ซึ่งเน้นความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยกับวิธีการแก้ปัญหา พระพุทธศาสนาสอนการฝึกตนไม่ให้ประมาท มุ่งประโยชน์และสันติภาพแก่บุคคล สังคม และโลก พระพุทธประวัติด้านการบริหารและการธำรงรักษาศาสนา เป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา (พระอานนท์ พระปฏาจาราเถรี นางจุฬาลมณี นายสุมนมัลลการ) ศาสนิกชนตัวอย่าง (พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทโท) พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) ท่าน อนุชากริกริ ธรรมปาละ) ชาดก (มหากษัตริย์ชาดก)

วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา พระรัตนตรัย หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ประกอบด้วย ทุกข์ (จิต - เจตสิก) สมุทัย (ปฏิจจสมุปบาท นิเวศน์ 5 อุปาทาน 4) นิโรธ (นิพพาน) มรรค (อริยสัจ 3 สาราณียธรรม 6 ทศพิธราชธรรม 10 วิปัสสนาญาณ 9 มงคล 38 (ความเพียรเพียรกิเลส ประพฤติพรหมจรรย์ เห็นอริยสัจ บรรลุนิพพาน)) พุทธศาสนสุภาษิต (พระราชาเป็นประมุขของประชาชน สติเป็นเครื่องตื่นในโลก สุขอื่นยิ่งกว่าความสงบไม่มี นิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง) คุณค่าและความสำคัญของพระไตรปิฎก ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีต่อสมาชิกในครอบครัวและคนรอบข้าง ปฏิบัติตนเป็นพุทธมามกะ ปฏิบัติตนตามศาสนพิธี พิธีกรรม วิเคราะห์หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจัดการและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ 10 วิธี สัมมนาและเสนอแนวทางธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถืออันส่งผลถึงการพัฒนาดิน พัฒนาชาติ และโลก

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และแก้ปัญหา กระบวนการปฏิบัติ และกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต นำไปแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และโลก มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

๑๒. ตัวชี้วัด

๑. วิเคราะห์พระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสตร์แห่งการศึกษา ซึ่งเน้นความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยกับวิธีการแก้ปัญหาหรือนวัตกรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
๒. วิเคราะห์พระพุทธศาสนาในการฝึกตนไม่ให้ประมาท มุ่งประโยชน์และสันติภาพบุคคล สังคม และโลก หรือนวัตกรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
๓. วิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
๔. วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด
๕. วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ
๖. วิเคราะห์คุณค่าและความสำคัญของการสังคายนาทศปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ และการเผยแผ่
๗. ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีต่อสาวก สมาชิกในครอบครัว และคนรอบข้าง
๘. แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

๑๓. กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑๓.๑ วิธีสอนแบบบรรยาย

๑๓.๒ วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม

๑๓.๓ วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิค Jigsaw

๑๓.๔ วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

๑๓.๕ วิธีสอนแบบสาธิต

๑๓.๖ วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

๑๓.๗ วิธีสอนแบบการแสดงบทบาทสมมติ

๑๓.๘ การค้นคว้าจากหนังสือ หรือเอกสาร หรือคู่มือจากแหล่งต่างๆ เช่น ห้องสมุด หรืออินเทอร์เน็ต

๑๓.๘ วิธีสอนแบบธรรมสากัจฉา

๑๔. หน่วยการเรียนรู้และสาระสำคัญต่อสัปดาห์

สัปดาห์ที่ (วัน/เดือน/ ปี)	หน่วยการเรียนรู้	หัวข้อ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	จำนวน คาบ
๑ - ๒	ประวัติและ ความสำคัญของ พระพุทธศาสนา	- ความสำคัญของ พระพุทธศาสนา	- เขียนผังความคิดการพัฒนา ตนให้ก้าวหน้า ทั้งการพัฒนา กาย พัฒนาศีล การพัฒนา จิต และการพัฒนาปัญญา แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน - ร่วมอภิปรายความสำคัญ ของพระพุทธศาสนา	๒
๓ - ๖	พุทธประวัติ พระ สาวก ศาสนิกชน ตัวอย่าง และชาดก	- พุทธประวัติ - ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ๑. พระอานนท์ ๒. พระปฎาจาราเถรี ๓. จูฬสุภัททา ๔. สุนนมาลาการ - ชาดก : มหาชนกชาดก - ศาสนิกชนตัวอย่าง ๑. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว ๒. พระโพธิญาณเถระ (ชา สุภทโท) ๓. พระพรหมทศคุณา ภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) ๔. อนาคตริก ธรรมปา ละ	- แบ่งกลุ่มศึกษาประวัติพุทธ สาวก พุทธสาวิกา และ รายงานหน้าชั้นเรียน - ชมวิดีโอทัศน์สรุปประวัติพุทธ สาวก พุทธสาวิกา - เขียนเรียงความประวัติพุทธ สาวก พุทธสาวิกา ที่สามารถ นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน	๔
๗ - ๑๐	หลักธรรมทาง	หลักธรรมทาง	- นิมนต์พระสงฆ์ให้ความรู้ เกี่ยวกับพระรัตนตรัยและคุณ	๔

	พระพุทธศาสนา	พระพุทธศาสนา ๑. พระรัตนตรัย ๒. อริยสัจ ๔	ของพระสงฆ์ จากนั้นสรุป สาระสำคัญส่งครู - อภิปรายเกี่ยวกับหลักธรรม อริยสัจ ๔ ว่าสามารถนำมา ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อย่างไร	
สัปดาห์ที่ (วัน/เดือน/ ปี)	หน่วยการเรียนรู้	หัวข้อ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	จำนวน คาบ
๑๑ - ๑๓	พุทธศาสนสุภาษิต คำศัพท์ทางพระพุทธ ศาสนา และ พระไตรปิฎก	- พุทธศาสนสุภาษิต - คำศัพท์ทาง พระพุทธศาสนา - พระไตรปิฎก	- ศึกษาพุทธศาสนสุภาษิต และร่วมอภิปราย - วิเคราะห์ความสำคัญและ คุณค่าของพระไตรปิฎกต่อ พระพุทธศาสนา - เขียนเรียงความเกี่ยวกับ พุทธศาสนสุภาษิตที่ชื่นชอบ รวมทั้งการนำข้อคิดจากพุทธ ศาสนสุภาษิตไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน พร้อม นำเสนอหน้าชั้นเรียน	๓
๑๔ - ๑๖	หน้าที่ชาวพุทธ และ มรรยาทชาวพุทธ	- การปกป้องคุ้มครอง พระพุทธศาสนาของพุทธ บริษัทในสังคมไทย - การบำเพ็ญตนให้เป็น ประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และโลก - การแสดงตนเป็นพุทธ มามกะ ขึ้นเตรียมการ ขึ้นพิธีการ	- ร่วมอภิปรายหน้าที่ชาวพุทธ - แบ่งกลุ่มแสดงบทบาท สมมติ เกี่ยวกับการแสดงตน เป็นพุทธมามกะ และร่วมสรุป ความสำคัญของการแสดงตน เป็นพุทธมามกะ - ร่วมอภิปรายเกี่ยวกับการ บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ต่อครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และโลก	๓
สอบ กลางภาคและปลายภาค				๔

รวม	๒๐
-----	----

๑๕. การวัดและประเมินผล (๑๐๐ คะแนน)

๑. อัตราส่วนคะแนนตลอดภาคเรียน จำนวน ๑๐๐ คะแนน แยกดังนี้

- คะแนนเก็บ จำนวน ๗๐ คะแนน
- คะแนนสอบปลายภาค จำนวน ๓๐ คะแนน

รายละเอียดการเก็บคะแนน จำนวน ๗๐ คะแนน มีดังนี้

๑. สอบกลางภาค จำนวน ๓๐ คะแนน
 ๒. การนำเสนอมนต์ นั่งสมาธิ และความสนใจเรียนและความประพฤติ
จำนวน ๕ คะแนน
 ๓. การปฏิบัติกิจกรรมหน้าเสาธง จำนวน ๕ คะแนน
 ๔. การทำใบงานและแบบฝึกหัด จำนวน ๕ คะแนน
 ๕. รายงานกลุ่ม จำนวน ๑ เรื่อง จำนวน ๕ คะแนน
 ๖. การทำโครงการ เป็นกลุ่ม จำนวน ๑ โครงการ จำนวน ๑๐ คะแนน
 ๗. การฝากเงินออมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๕ คะแนน
 ๘. สอบเก็บคะแนนย่อยแต่ละหน่วยการเรียนรู้ จำนวน ๕ คะแนน
๒. นักเรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ และการประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ซื่อสัตย์ สุจริต ๓. มีวินัย
๔. ใฝ่รู้ ๕. อยู่อย่างพอเพียง ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๗. รักความเป็นไทย ๘. มีจิตสาธารณะ

๑๖. แหล่งเรียนรู้

- ๑๖.๑ วัด
- ๑๖.๒ ห้องสมุด
- ๑๖.๓ อินเทอร์เน็ต
- ๑๖.๔ ปราชญ์ชาวบ้าน

ลงชื่อ

(นางนภาพรณ กุลวิทย์กรรม)

ผู้จัดทำ

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระ

.....

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ความเห็นของรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ

.....

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ความเห็นของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียน

.....

.....

(ลงชื่อ)

(.....)